

REDACTIA

Arad, Deak Ferencz-u. nr 20

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor. pe 1/2
an 10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

Varietate de Duminecă pe an
— 4 coroane.

Pentru România și
trădatate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, Deak Ferencz-u. nr 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrierile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

DISOLVAREA DIETEI.

(R.) Până la dizolvarea Dietei mai sunt numai câteva zile, iar peste o lună și ceva încep alegerile. Lupta cea dintâi se va da în capitală. Desigur, pentru a se produce impresie favorabilă — guvernamentalilor. E sigur anume, că întocmai ca și în trecut, așa și de data aceasta, Budapesta se va dovedi un oraș eminent — guvernamental. Nu de geaba caracterul îi este imprimat de Ovrei, al căror șef d'odinioară, vestitul milionar Wahrman, zise că ar voi să vadă un guvern pe care deasul să nu-l — susțină...

După toate probabilitățile, de astădată alegerile nu vor fi așa de înverșunate ca în trecut. Și la nici un caz nu așa de sălbatic cum au fost sub Bánffy.

Nici nu e nevoie. Guvernul e sigur de o majoritate imponentă și cei cari se vor cătrâni mai rău, vor fi kosuthiștii, rupți în două tabere. Mai pretutindeni, ei își pun contracandidați, așa că o să asistăm la frumoase spectacole „patriotice“.

Ceea-ce ne interesează însă mai de aproape e nu atitudinea Ungurilor, ci întrebarea: ce vor face Românii?

E sigur anume, că oricui ar hotărî șefii, masa mare a alegătorilor români va merge la vot. Chiar avem stiri, de prin Banat mai ales, că în multe părți alegătorii români sunt deja în toiul mișcărilor electorale. Pe casele lor fălăie steagul, — ungureștii, se înțelege — la palerie poartă pene roșii, albe și verzi. Iar la cârciumi e chef zi și noaptea. Unii diatre strănepoșii lui Traian beau cu oamenii stăpânirii, alții cu opoziția, și n'am fi de loc surprinși

dacă am auzi că pe ici și pe colo ei se vor încăiera și își vor sparge capetele — în numele și pentru triumful „principiului“. S'au amestecat și o să se mai angajeze d'aci încolo în luptă chiar preoții și învățătorii. „Ca altfel ce ne facem cu congrua? Administrația ne pune pedeci“, — ne spune un venerabil preot unit cu Roma. Iar alții, cari își întorc fața spre Bizanț, ne spuneau că de ce să nu între în alegeri, când nimic nu perdem făcându-ne mână bună cu stăpânirea ori întovărășindu-ne cu opoziția!...

E o destrebălare complectă, — cu alte cuvinte, în mijlocul căreia nu se aude nici o voce autorizată, nu se simte nici o îndrumare spre bine.

O slabă rază de speranță ne este doar acțiunea recentă ce s'a pornit da a ne strânge rânduile și toți câți aderenți ai partidului național ne numim și purtăm oare-care responsabilitate pentru situația în care am ajuns, să căutăm a ne înțelege și a fi solidari cel puțin în a nu face nimic în fața alegerilor ce ar pute să compromită încă steagul.

Pentru-că desigur, cu greu se va hotărî o acțiune energică. Când unii dintre foștii conducători s'au disgustat de luptă, alții au obosit și alții — nu mai au autoritatea din trecut, e și greu a se porni o acțiune proprie de a imortaliza pe luptători.

Iar în fața alegerilor și mai ales data fiind situația actuală a partidului național, numai o campanie de extraordinară energie și cuminenție mai deosebită ne poate mântui.

Cine dintre noi n'ar dori să vadă inaugurată această campanie?

Cine nu simte, că așa nu mai merge, că cu cât vom pierde vreme mai multă la taifasuri de formă, cu atât poporul se deslipește mai mult de conducătorii săi naturali și cade în mrejele șarlataniilor de ocazie?!

Cei, căror în vara aceasta li-s'a designat deci rolul de a netezi calea spre înțelegerea între diferitele grupuri ale partidului național, să nu mai stea în neactivitate, ci în fața știrii despre dizolvarea Dietei să grăbească întâiu de toate a prepara convocarea de urgență a conferinței noastre naționale. Toți fruntașii români cari au avut mandat de la alegători în deceniul trecut, precum și cei cari s'au ridicat d'atunci încoaci, să fie convocați, și fie că guvernul va opri, fie că va permite, să se întrunească spre a chibzui asupra destinului neamului.

Ne vom întruni, ne place a crede, nu cu scop de a discuta responsabilitățile pentru scaderile din trecut, ci pentru a concura cu devotamentul și jertfa ce este a se depune întru a da suflet și unitate partidului național care azi seamăna unei oștiri resfirate.

Greșelile întâmplare să ne fie un avis ca în viitor să ne știm feri. Solidaritatea să fie nu numai de formă, ca adesea în trecut, ci pentru-ca prin greutatea ei să apăsăm asupra guvernului, făcându-l să înțeleagă, că întreaga suflare românească protestează împotriva confiscării dreptului nostru de a fi organizați în partid național.

Și dacă cu nici un preț nu s'ar pute întruni fruntașii partidului, ajutorul alegătorilor să-l folosim ca privilegiu de a ne pune în contact cu masele poporului și chestia pasivității ori activității acolo, în sinul poporului, s-o punem în discuție, urmând, se înțelege, normelor ce sperăm că fruntașii chemați le vor formula cât mai de grabă.

Eată ce avem de făcut în fața alegerilor!... Dizolvarea Dietei să însemneze pentru noi strângerea rîndurilor, restabilirea unității și solidarității în sinul partidului național.

Un ziar din Budapesta aduce știrea că manevrele proiectate de a se ține la Cinci Biserici (Pécs) se vor revoca, pentru a se face manevre-mobilizare din centrele Timișoara și Sibiu, spre granița sârbească și română, cu scopul ca la un moment critic, când adică armata rusească, concentrată pe linia Prutului „la manevre“, s'ar pretă la o incursiune în Moldova, să se răspundă în același chip în Balcani de armată austro-ungară

Aceste combinațiuni sunt aduse în legătură cu visita d lui D. Sturdza, primul ministru al României, la Viena, și parlamentările cu contele Goluchowsky și generalul Beck.

Știrea senzatională e dată de altfel cu toată rezerva de ziarul unguresc.

Revisia tarifului vamal. Reprezentanții guvernelor austriac și ungar și-au început deja de mult pertractările, în Viena, în privința reviziei tarifului vamal autonom. Și fiind că tariful german a văzut lumina zilei tocmai pe timpul pertractărilor, s'a creat o nouă situație, în privința căreia comisiunile pregătitoare ale proiectului nu au indicat deloc de guvern. Luările au fost deci întreprinse. Acum se pregătesc noile îndreptări din partea ministerelor, îndreptări care dau farte mult și greu lucru, pentru aducerea în consonanță a tarifului vamal autonom austro-ungar, conform intereselor sale, cu tariful german.

La întrecere. Magyar Állam, ziar catolic, și Magyar Szó, redactat de jidovi cari fac pe reformații, se laudă fie-care cu rostul său „patriotic“. Magyar Állam spune că Slovacii protestanți sunt o dovadă de „nepatriotism“ din partea protestanților. Magyar Szó răspunde că propaganda catolică croată e o dovadă de nepatriotismul catolicilor.

Ce mai zăpăciți! Fac chestie națională ungurescă, unde nu-i picior de ungar.

Ăstia's „patrioții“!

PATRIARCHALI...

Câmpulung, 15 August.

Patriarhal, — eată acuzarea principala ce li-se aruncă în... gușă locuitorilor din capitala lui Radu Negru. Nu-i vorba, însușirea aceasta se poate lua, în unele privințe, și drept virtute.

Astfel, spre ilustrarea moralei patriarhale a celor de p'aci, se istorisește următoarea întâmplare. Intr'o zi prințul moștenitor Ferdinand cobora agale spre un sat în pădurea căruia se arangiasse mare vânătoare. În drum întâlni o babă, care se întorcea și ea din pădure, aducând un braț de găteje (surcele)

— Greu, babă, greu? întrebă prințul.

— Greu, domnule, greu, răspunde baba, că nu cunoștea pe prințul îmbrăcat în haine de vânătoare, — dar' ar putea să fie și mai greu.

— Cum așa, — întrebă prințul.

— Apoi uite așa: dacă de pildă n'am avea de unde aduce găteje.

— Va să zică e om bun proprietarul: vădă voie să luăți lemne.

— Boierul nostru? Da, om bun, să-l țină D-z-u, dar' păgân

— Cum se poate?

— Să vezi D-ta: trăiește necununat cu nevasta altuia, și încă o preoteasă... Vaf de copil lor, căci au mulți!... Dar' ce mă ia gura pe dinainte, poate vei fi și D-ta d'af boierului... Când ai venit, că nu te am mai văzut p'aci?

— Am venit acum... Să n'ai însă teamă, babă. Ești stăpână, ca ori-cine, pe judecata D-tale.

Incuregiată astfel, baba povesti într'og romanul boierului care a răpit nevasta popii și soase, drept concludie, că numai d'atunci D-z-u cerea satul: cu boale în via, ba cu moarte între oameni, plot mar!, chiar trăsnete, încât s'a îngrozit lumea...

E caracteristic apoi, că sătenii de prin acest județ se feresc de contactul cu „boierii“ (ei zic boier ori-cărui țergoveț) și au credința că drumul de fer și electrica (instalațiunile de lumină electrică) strică moravurile.

Încolo, populația rurală de prin Muscel este de o vigoare rară. Abstracție făcând de creștinii gașai, apoi încolo tot bărbați voinici și frumoși întâlniești. Portul e cam

ca și săliștenilor, doar cămașa li e cu fir colorat împodobită. Femeile poartă fote, earșii în colorii foarte vii, cele bogate cu broderii în argint și aur și la gât salbe numai de aur, galbeni de tot soiul și monede straine de aur mar! cât o pișcă de cinci coroane. Fotele le sunt strinse în jurul trupului mai ales jos, așa că aproape genează mersul. Femeile măritate poartă pachiol: un fel de voal alb, atârnat de cap, dus odată în jurul gâtului și lăsat, cu multă eleganță, pe spate. Femeile călăresc ca bărbații: așa vor fi și venit dela Făgăraș, în frunte cu Radu-Negru, înainte cu șapte veacuri.

Cei din capitală, câmpulungenii, se înțelege, că sunt mai puțin patriarhali. Ei au deja „jour fix“, la clubul militar, unde se joacă kroke, lawn tennis și mai ales — pokér, un joc de cărți plăcut până și damelor, cari pentru a dovedi că sunt moderne, joacă și ele zdravăn, perzând sute de lei într'o singura seară. Ce voiți, armata este instituțiune națională, trebuie s'o susțină toți și cu deosebire toate. Jocul de cărți este adică principalul izvor de venit al clubului militar, precum și al multor oficeri cari combat pentru egalitate cu atâta con-

vingere, încât așa, numai din galanterie, nu se dau învinși cocoanelor, ci după-ce le-au câștigat toți banii, joacă și pe credit. O damă, mai ales dacă e tină, întotdeauna e o parteneră bine venită unui oficer... Politica și preocupățiunile literare sunt până la așa grad excluse dela club, că comitetul, în fruntea căruia stă colonelul Geanoglu, a scos d'acolo ori-și ce jurnal ori revistă... De, om subțire! Se vede că nu țai are obârșita din vița lui Radu-Negru...

Cât privește acum pe „boierii“ strâini, se conformează și ei obiceiurilor locului. Unul imi spunea că soția sa vine mai cu plăcere la Câmpulung de cum s'ar duce în străinătate, deoarece-ce pokér pela Ems ori Karlsbad n'ai cu cine juca. Nemiștii aceia blegi se culcă la zece ear' la unsprezece se închid până și cafenelele... Românii însă, hei, Românii sunt rezistenți: la clubul militar d'a ei jour fix este în fiecare zi, și danțul ține până dimineața; jocul de cărți idem! La cafenele apoi în orice oară a zilei găsești companiist ca să joaci table (un import dela strămoșii eroilor dela Domokos!) până îți obosește brațul (să tot arunci cubul și să schimbi niște roate de os).

Convocarea parlamentului austriac. După cum află „Prager Tageblatt“, prima ședință a parlamentului austriac, în sesiunea de toamnă, se va ține la 22 Octombrie. Chestiunile de care se va ocupa de data aceasta parlamentul sunt: proiectul de buget pentru anul 1902, proiectele despre asociațiunile agricole și despre pensia funcționarilor privați. E vorba că guvernul va prezenta și o *novelă lege de presă*, prin care s'ar stabili urmărirea prin justiție a delictelor de presă.

„Primejdia“ săsească.

Conclusele adunării Sașilor i-a scos rău din țipini pe compatrioții noștri maghiari.

Ziarele șoviniste se ocupă pe întrecute de această nouă primejdie, de acest nou „atentat“, de această nouă „tradare“ de patrie, săvârșită de compatrioții noștri germani.

Ne mai reflectând asaltelor ziarelor șoviniste-revolver, — ziarele fruntașe „Budapesti Hirap“ și „Pesti Napló“ chiar, amândouă apropiate de cercurile conducătoare, își rup sulțile în atacul ce îndreptează contra Sașilor.

„In zadar vom contempla legea — se plânge *Pesti Napló* — nu au violat-o. Ceea-ce au făcut, fără îndoielă, au dreptul să facă. În afară, ce e drept, pot să facă gură că sunt stânjeniți în drepturile lor, de fapt însă ei pot să aleagă cum le place. Ar pute să proclame chair și republica săsească, în exercițiul drepturilor lor constituționale, nu i-ar supăra nimeni“...

Dacă însă legea nu poate să pună în lanțuri pe Sași, confrății guvernamentali indică deja mijloacele, cu ajutorul cărora poate fi îndepărtată această „primejdie“, în era „legii, dreptului și dreptății“.

„Acum s'au deschis și ochii celor — zice *Budapesti Hirap* — pe cari până acum i-a dus în rătăcire politica săsească, pentru cari această politică s'a prezentat în culoarea albă a nevinovăției, prezinzând un tratament delicat, cu inimă blândă și cu considerație“.

Va trebui deci, după cererea șovinistului, ca să se aplice pe toată linia „mâna de fier“, brutalitatea, să-l ia pe Sași în primire cu băta cea mare.

La excursie puțini! Nici aceștia însă nu prea se duc pe jos, ci cu trăsură. Ce s'ar alege altfel din *jupoanele* și rochiile de mătășă ale cucoanelor?!... D'apoi ghețele de „gams“ și ciorapii câte două-zeci lei pe-rechea! Nu vine nimeni în vilegiatură să — risipească... D'aceia îl vezi că se duc cu trăsură până și la Bughea, un loc balnear din apropiere, cale d'o oră, și la Nă-măești, mănăstire (cioplită dintr'o stâncă!) earăși aproape, unde ca să mănânce un dejun la un birt prost, cheltuesc, cu birje cu tot (căci birja trebuie să aștepte), câte un napoleon... Se întâlnesc caravane de oameni pe jos, urcând dealuri și munți ori străbătând albia raurilor, ca să vadă locuri frumoase, o, așa ceva nu se prea pomeneste... Asta s'o facă Nemții proști! Ehe!, p' aici nu se nită lesne că deși Radu Negru a venit dela Păgăraș, și va fi adus cu el și mulți gușaiți, în cele din urmă facem parte cu toții dintr'un neam de împărați. Credința asta o au până și cei al căror nume se termină în *vitz, idis, geff* și așa mai departe.

Adevărat, că și drumurile-s rele. Mai ales printre dealuri. Ce vrei! Ploile sunt

Nu e vorbă, minunate principii liberale-constituționale se profesază și se propun de a fi puse în practică din partea taberei guvernamentale! Dacă însă sunt meschine acestea și nedemne, nu sunt mai puțin îndrăzneți confrății șovinisti de-a le și... justifică.

Eată o monstră de explicare justificativă șovinstă;

„Nu e permis să lăsăm — raționează P. N. — ca o naționalitate să se emancipeze așa pe față de patria sa (?) pentru că găsește imitatori. Nici în forma de înafară de partide nu-i este permis clubului săsesc să aibă multe zile; ci toate partidele, de cari Sașii s'au separat, să se lapede de dinșii, să nu le asculte vorba, de membrii lor să-i încunjure, și dacă încarcă lemne rele pe foc, atunci acest stat maghiar denegat, care până acuma numai mână de ajutor li a dat, să-i facă să simtă stringerea mânelor sale“.

Eată mijlocul de a — completa legea, care nu prevede că cetățenii nemaghiari nu au drepturi politice în această țară. Ceea-ce nu oprește legea, poate opri pumnul unguresc, ordinația ministerului sau baioneta gendarmului.

E minunat psihicul șovinst! Șovinstul sare, se vaetă de primejdie, când se pregătește și își pregătește șleshta la atentate. Cu toate sforțările sale suprafirești, cu toată situația excepțională, cu toate amenințările șoviniste însă, Sașii vor fi un cuiu în parlamentul lor; și pot fi siguri Maghiarii, că urma aceloră nu va rămâne nebatută. Dar nici salvarea patriei nu va fi o operă hărăzită neamului lui Árpád.

Din străinătate.

Noul moștenitor de tron al Serbiei. Dacă regina Draga a supărat lumea săbească, din cauza nemăsurat de mare, că n'a putut să dea țării un moștenitor de tron direct, — tot dinșă pare chemată să o și mângăie. Este adevărat, că Draga va designa pe viitorul domnitor al Serbiei, și asta ar fi un un frate mai mic al reginei, sublocotenentul *Nicodem Luntevița*, pe care-l dorește de urmaș al său și regele însuși. Dacă știrea aceasta se adevărește,

ea poate deveni un izvor de mari încercături pentru Serbia. E interesant, că tocmai familia reginei Draga agită opinia publică a țării în contra acestui plan. Și aceasta se întâmplă chiar în momente, când, și de altfel, în Belgrad pe zi ce trece tulburările par a se potența. Nu de mult regele Alexandru a suspendat din post pe generalul *Boscovici*, directorul academiei militare, din cauză că acesta reglementase în termeni de tot aspri pe un cadet, care e nepot al regelui. Din pricina aceasta în corpul ofiteresc s'a produs mare amărăciune în contra regelui, care însă nici habar nu are de asta, căci imediat a numit în loc pe generalul *Lazarevici*. Năcazul e însă, că acesta, apreciând situația, — n'a primit postul de director al academiei. Din punctul de vedere al economiei, tocmai acum s'a redus și numărul în armată: Din 30 regimente de infanterie, compuse din câte două batalioane, s'au format adevărat numai 20 regimente, cu câte trei batalioane, de unde a urmat, că mulțime de posturi înalte militare au devenit de prisos, ceea ce sporște acum și mai mult nemulțumirile în țară.

Revoluție în Persia. Cu data de 31 August ziarului „*Kölnische Zeitung*“ i se raportează din Teheran:

Deoarece ce în timpul din urmă s'a ivit o mișcare revoluționară foarte întinsă, care a fost provocată de antipatia ce domnește în contra guvernului persian din pricina petrecărilor de împrumut urmate cu Rusia, — guvernul Șachului a ordonat stare de asediu asupra capitalei și a împregiurimii. Preoțimea are o purtare indiferentă în toată afacerea. Se crede, că agitația este opera oamenilor din giurul Șachului, care neîntrept află pe masa de lucru scrisori și proclamații amenințătoare.

Conducătorii mișcării agită în contra marelui Vizir pe tema, că el a vândut Rusiei partea nordică a Persiei și că deja se prepară să înstrăineze și partea sudică a imperiului. Vestea de mult lansată, că vor să repare drumurile de comunicație și să introducă în practică diferite reforme, marelui Vizir le-a trimbat în lume, numai pentru a găsi modalitatea să-și încarce buzunările. Șachul a emis un ferman, prin care provoacă poporul, să erueze pe complicități principale. Inșuși marelui Vizir a pus un premiu de 8000 toman pentru eruară aceloră. În urma acesteia un adevărat spirit de spionaj domnește în țară.

Căci *moda* este care stăpânește până și sufletul celei din urmă băcăneze... Am întâlnit aici preot care la București se duce cu căldărușa să „botaze“ (să sfînșească) în fie-care lună chiar și pela casă unde i se închide ușa, dar fi-sa venise la Câmpulung echipată ca o prințesă: numai mătășă și parfum... Și să mai vorbești de criză financiară... O profesoară blăstăma pe Sturdza pentru că a redus lefurile... „Ce adică — spunea drept argument suprem — omul să nici nu mai poată merge prin străinătate, la Spaa ori Ostanda, ci să înghită praful acesta infect din Câmpulung“!... Par-că ar fi silit-o cineva — pe ea și celelalte — să vină în vilegiatură pe bulevardul de trei sute pași, și ar fi oprit-o să iasă la plimbare pe culmele din prejur, pline de soare și miros de fân!...

Hotărât, și Dumnezeu și țeara, pare că prea e generos cu mulți! Ori că cei-ce trăiesc în beșug, sunt — ingrati!

Leandru.

Uniunea interparlamentară.

Președinția grupului român.

Am onoare a vesti d'lor colegi din grup, că la 2 Septembrie stil nou se va ține la Bruxella în palatul Parlamentului, consiliul Uniunii. La acest consiliu — eu fiind încă nedepin sărăos, — va lua parte nu mai colegul nostru dl Em. Porumbaru.

Amintesc, că viitoarea conferință interparlamentară se va ține la Viena.

În 25 Iulie 1901 s'a ținut al patrulea congres scandinav pentru pace, la Skien (Norvegia) și s'a votat o rezoluțiune în puncte de baza următoare:

Cele trei regate scandinave, recunoscând reciproc suveranitatea lor, vor încheia între ele o alianță de pace și arbitragiu, în cel mai scurt timp posibil.

În convențiunea acestei alianțe se va declara *neutralitatea* acelor trei regate.

Alte state suverane vor pute aderă la această alianță.

O bogăție dăruită Muzeului din București

Muzeul național din București a primit din partea unui generos donator o adevărată bogăție de antichități. Donatorul e originar din Iași și se numește Ioan Oroveș, care a ocupat funcțiunea de căpitan în geandarmăria egipteană.

Doi copii de prinț mumificați.

dl Oroveș, cu vreo patra ani în urmă ocupa încă postul de căpitan în geandarmăria egipteană. D-sa se afla în serviciu în localitatea Luxor, unde se făceau săpături pentru descoperirea de monumente antice.

Într-una din zile dl Oroveș observă că beduinii, cari săpau, descoperiseră două morminte săpate în piatră. Ridicând o păcui, găsesc două corpuri de copii. Corpurile erau mumificate și unul din ele era perfect păstrat. Profitând de calitatea de șef al păzitorilor, dl Oroveș ia seama sa corpul cel mai bine conservat, și pe celalalt îl trimite muzeului din Cairo. Făcându-se descifrarea inscripțiilor de pe morminte, s'a constatat, că mumiile descoperite erau doi copii dintr-o familie princiară care trăise cu 2800 ani înainte de Christ.

dl Oroveș, care se găsea în posesia mumiilor celei mai bine conservate, voia să și pe cealaltă. D-sa a recurs la președinția ce-o avea cu directorul muzeului din Cairo, un european, și acesta a mijlocit, să se vândă amatorului cu 280 lei numai mai puțin conservată și care se afla în posesia muzeului egiptean.

Ast-fel dl Oroveș și-a procurat cele două mumiile pe cari le-a predat muzeului național din București.

Zilele acestea proprietarul frumos bogății de antichități va face un inventar cu care va înainta muzeului și celelalte cruri ce i-le dăruiește.

Printre acele lucruri e și un pachet sigilat cu ștampila muzeului din Cairo. Pachet sunt câte-va mii de boabe de grâu acela a fost cumpărat dela un muzeu și se crede a fi vechiu cu 8000 înainte de era creștină.

Asupra grâului acesta, aflat în cantitate însemnată la muzeul din Cairo, s'a descoperit o mare discuție în proza franceză.

S'a crezut, că n'ar fi grâu, căci valoarea lui nu se putea constata. Atunci căpitanul expert del muzeul de antichități din Paris s'au dus la Cairo și au sămăntat din acel grâu în grădina muzeului din calitate.

Peste cât-va timp grăul a răsunat confirmat prin aceasta că nu e alt-cest grâu curat.

Din vestitul oraș egiptean Alexandria dl Oroveș posedă o iconiță, o lampă de pământ, două vase de argilă, o pisică sculptată în piatră și o statuie de bronz.

epresintă pe un zău cu mâinile întinse
pre cer, în semn de rugăciune.

Icoana e de lemn de maslin. Pe
ea e zugrăvit chipul lui Christos, fiind
într-o mână globul pământesc. Pare a fi din
secolul al VIII-lea după Christos.

Lampa de pământ e în forma unei
tute de ceară și pare a fi servit pentru
arderea oleului la altarele zeilor.

Dela piramidele din Sahara și Oroveț
posedă, între altele, o lădiță de lemn, pe
care se mai pot citi încă inscripțiile ierogli-
fice. În acea lădiță, găsită într'un mormânt
săpat într-o piramidă, se crede că personajul
înmormântat și ar fi deși giuvaericelele
sale.

Monede și obiecte din Cairo.

Intr'un secol de mătasa și Oroveț
are adunate peste 100 monede de aur,
argint și bronz, găsite cu ocazia unor să-
pături făcute în apropierea orașului Cairo.

Monedele sunt de ale Romanilor.

În anul trecut din Oroveț a dăruit
muzeului cinci pășeri mumificate, precum
și numeroase pergamente de pe vremea
captivității evreilor în Egipt.

Cu trei ani mai înainte un alt Român din
Egipt, dl. Lucaș a dăruit muzeului peste
7000 monede romane.

Noutăți

ARAD, 4 Septembrie n. 1901.

Suveranii români, în călătoria lor în
străinătate, în 2 l. c. n. dimineața s'au
oprit o oră întreagă în gara de ost a capi-
talei ungare, venind dinspre Predeal-Ciuj.
La întipinarea călătorilor era de
față consulul român din Pesta, dl. Victor
Cuciureanu, împreună cu mulțime de ofi-
cieri înalți ai trenurilor și ai capitalei
gare. Maj. Sa Regele Carol a descins din
cupeu și a intrat în sala de așteptare re-
gală, întreținându-se cu multă afabilitate
cu persoanele de față. În tot timpul, Ma-
jestatea Sa Regina a stat în cupeu. La
orele 8 și 50 minute, Majestățile Lor și au
continuat călătoria spre Viena, unde Regina a
depus două mari cununi pe mormântul de-
cedatei împărătesse regine Elisabeta. Suve-
ranii României vor petrece de data aceasta
vreo trei săptămâni în străinătate.

Stipendii din fundația Gozdu. Du-
minecă s'au terminat ședințele reprezen-
tanței fundației Gozdu, cari se înce-
puseră Mercuri în Sibiu. Între alte
agende rezolvate în ședințele acestea
e și votarea stipendiilor pe anul școlar
curent, respective până la terminarea studi-
ilor pentru cari s'au votat. Anume: s'au
susținut stipendiile a 38 rigoresanți în
științele juridice și medicină (15 000 coroane),
cum și stipendiile vechi pentru 89 stipe-
ndiști, cari au să și continue studiile, anume:
la 85 juriști, 4 medici, 4 studenți în
filosofie, 5 dela tehnică, 2 dela montan-
istică și silvicultură, 2 pentru calificare
de profesori la școlile comerciale, 1 la
academia comercială, 1 la academia agro-
nomică, 5 la școlile de cadeți ces. și reg.
ungare, 8 la gimnaziile și școlile reale, — în
total 34 260 coroane.

Stipendii nouă s'au votat la: 16 juriști
(din 52 concurenți), 3 medici (din 9
concurenți), 3 tehnici (din 8 concurenți)
3 la filozofie (din 13 concurenți), 1 la sil-
vanistică (din 3 concurenți), 1 pentru quali-
ficare de profesor la școlile comerciale (din
3 concurenți), 3 la școala de cadeți (din 9
concurenți), — total 13.800 coroane. Pentru
școlile medii nu s'au mai putut vota,
fiind exhaustată deja suma bugetară.

Cununie. Duminecă dl. Dr. La-
zar Popovici, medic în Viena, unul
dintre distinși membri ai coloniei vie-
neze și de origine din comitatul no-

stru, și-a serbat cununia cu gingașă
fioară a veneratului academician dr.
Atanasie Martinescu, d-șoara Adela.

Trimitem nouilor căsătoriți toate
urările noastre de bine.

— Dl. Iacob Domșa, cleric abso-
lut de Blaj, anunță căsătoria sa cu
d-șoara Lucreția Bunea din Sibiu.
Cununia va avea loc Duminecă în 8
Septembrie în catedrala română din
Blaj. Trimitem sincere felicitări.

Intâlnirea dela Danzig. Cu data de
2 Septembrie n. se anunță, că contele
Bülow, cancelarul german, a sosit în acea
zi din Berlin la Norderney, de unde pleacă
la Danzig, pentru a fi de față la întâlnirea
Țarului cu împăratul Germaniei.

Concurs de protopop. Consistoriul
din Caransebeș a publicat concurs la postul
de protopresbiter al tractului Vêrșet.

La școala civilă de fete din Sibiu
au fost alese Duminecă profesore d-șoarele
Maria Mușiu-Urechia și Maria Pop, iar pro-
fesor Victor Păcală, teolog absolut și ab-
solut al facultății de filosofie. D-șoara
Mișu Mușiu este soră a d-șoarei Cornelia
Mușiu profesoară în Arad și amândouă au
certificate pur eminente. Felicităm pe pă-
rinții lor.

Goană împotriva tricolorului. „Gazeta
Transilvaniei” scrie: Dumitru Staicu, munci-
tor cu ziua, venia într-o zi la Brașov,
încins cu un brâu tricolor. Un polițist
văzând „această demonstrație” i-a confiscat
brăul și l'a denunțat pe îndrăznețul muncitor
la poliție. Foaia ungurească din localitate
cere dela șeful poliției locale să-l pedep-
sească pe Staicu cu cea mai mare rigoare,
sperând că astfel se va putea scoate la
lucru acela, care îndeamnă pe asemenea
ignoranți să demonstreze cu colorii oprite.

Neglijență mare trebuie să este pe la
biroul fundației Gozdu, căci din mai multe
părți ni-se scrie, că nici până la 3 Sept.
studenții, cari au cerut ajutor, nu și-au
primit rezultatul ori actele, întârziând astfel
cu înscrierile la universitate. . . De, așa's
boierii, nu grăbesc.

Plăți în aur. O știre din Viena
spune, că funcționarii ministeriilor comune
și impiegatii altor instituțiilor comune își
primesc acum plățile în aur. Aceasta se
va face și în Budapesta.

Biserica nouă gr. or. în Lemberg. La
29 Septembrie st. n. P. S. Sa arhiepiscopul Dr.
Vladimir de Repta din Cernăuți va sfinți
biserica greco-orientală din Lemberg.

Proces de presă. Căpitanul poliției
din Brașov a transpus la procuratură nu-
mărul dela 10 August al ziarului săptămă-
nal „Kronstädter Wochenblatt” cu cererea,
să i-se intenteze proces de presă pe mo-
tiv, că a agitat împotriva Jidovilor. Numi-
tul ziar a avertizat părinții, „să și păzească
copiii, căci Ahasver umbli prin lume”. —
Suntem curioși să vedem, dacă dl. procuror
va găsi cas de urmărire?

Țarul în Danemarea. Din Helsingör
se telegrafează, că părăsirea imperială
rusă a sosit acolo în 2 Septembrie cu
yachtul „Standard”, unde a fost primită
de regele și de întreaga familie regală a
Danemarcei. Intâlnirea a fost foarte cordială
în sunetul imnului rusesc Țarul a trecut în
revistă compania de onoare și în mijlocul
marilor ovații ale mulțimii, trenul imperial
și princiar a plecat spre Fredensborg.

Memorii. Revista engleză „Truth”,
care are tot-deauna știri dela curte, spune
că împărăteasa Frederik ar fi distrus, cu
câte va luni înainte de moarte, carnetele
sale de note și corespondența sa împreună
cu scrisorile mamei sale, regina Victoria.

„Localanzeiger” din Berlin, spune, din
contră, că decedata împărăteasă nu și-a
distrus toate hârtiile; cele cari au interes
pentru istorie le-a păstrat. Același ziar
spune, că împărăteasa Frederic a testat fie-
cărui copil al său (și împăratul Wilhelm)
câte un milion de mărci.

La internatul de băieți români în
Cernăuți au fost numiți în ședința ultimă a
comitetului societății pentru cultură: dl.
consilier de tribunal Atanasie Prida — in-
specteur, iar dl. student universitar Albu
și Scripcar — profesori.

Nouă piesă a lui Suderman. Suder-
man tocmai a isprăvit o nouă piesă teatrală
cu titlul „Norocul”, care în curând va fi
representată deodată în teatrul Lessing și
în teatrul de curte din München.

Din ofițer — primaș. Se vede, că
primași tarafelor de lăutari ajung oameni
invidiați, căci altfel nu ne putem închipui,
cum a intrat mania, ca anumiți ofițeri să și
delege sabia, să o spânzure în cui și să
ia arcușul în mână. Nu de mult am scris
și noi despre un Zöldi Marczl, care,
din ofițer s'a făcut primaș. Acum e al
doilea cas. Un ofițer din Lugoș cu numele
Gazsi Zsigmond a abzis de cariera de ofițer,
și-a constituit o bandă, în fruntea căreia
s'a pus primaș și acum — drumul, băiete, nu
se oprește până în Budapesta. Poate da
mâna cu Zöldi Marczl și apoi lungi sunt no-
pțile și spumegătoarea șampania — când este.

Un soldat singur în felul lui s'a do-
vedit Georgie Kantshikoff, despre care zia-
rele ruse scriu următoarele. Cu privilegiul
explosiunii magaziei cu praf de pușcă de
la Batum și au pierdut viața o mulțime de
soldați. La poarta magaziei stătea de pază
un soldat, care deși fu rănit greu la o
mână, nu mișcă de la post. Veni colonelul
comandant atunci și-l întrebă: „Dar tu de
ce mai stai aci? Nu vezi că nu mai este
de păzit nimic? Du-te la spital să-ți lege
rana!” „Să trăiți, d-le colonel, dar nu pot
pleca: m'a pus aici comandantul sentinela-
lor”, răspunsă soldatul. „Bine, dar coman-
dantul a fost omorât”. „Asta nu mă pri-
vește: numai el și țarul su dreptul să mă
absolve de la îndeplinirea datoriei”.

Și el nu se mișcă dela post.

Se telegrafează atunci ministrului de
războiu, care înștiință îndată pe țarul.
Acesta telegrafiă ca soldatul să fie iertat
dela post, îi trimise decorație, bani și slo-
bozenie de a pleca acasă, iertându-i-se cât
mai avea de slujit. Soldatul părăsi postul
numai după ce i-se citi telegrama țarului.
Stetese cu pușca pe umeri 14 oare.

ULTIME ȘTIRI.

Deschiderea Dietei.

Budapesta, 3 Septembrie. După
vacanța de două luni, camera deputaților
azi a finit prima ședință în ultima se-
siune parlamentară, sub presidenția lui
Perczel. Deputați din toate partidele
s'au adunat în număr mare. Primul
obiect a fost anunțarea morții dep.
Szilágyi, din partea prezidiului, la care
obiect a vorbit și prim-ministrul Széll.
La al doilea loc dep. Rakovszky a
pus în discuție acuza ridicată în contra
lui Bánffy, pentru violarea constituției
în timpul când era prim-ministru. Ce-
rerea de acuză, împreună cu alte pe-
tiții, s'a predat comisiei petiționare.

După asta ministrul-president Széll
anunță, că a propus Majestății Sale

disolvarea Dietei în 9 Septembrie n.
prin mesagiu de tron, iar până atunci
actualul parlament are încă să dezbată
cvota și petițiunile intrate.

La finea ședinței s'a făcut apoi o
interpeleție ministrului de agricultură
Darányi, în cauza Sécuilor, cari tân-
jesc în miserie. A doua ședință s'a ho-
tărât a se ține mâine, 4 l. c. n., când
se începe dezbaterile asupra cvotei.

PARTEA LITERARĂ.

În chestiunea limbii literare.

— Răspuns dlui Dănil Zamfirescu. —

(Urmare.)

Nu mai puțin ne surprinde procedul
dlui Zamfirescu, de-a căuta să se pună pe
sine în relief, detestând pe alți scriitori și
făcând dintr-un cuget absolut stabilită,
cum e Slavici, pe care dl. Maiorescu îl con-
sideră printre „scriitorii cei mai cu limbă
românească ce i-a avut vre-odată literatura
noastră”, cum sunt Coșbuc și Niță Po-
povici.

Un artist format, cum e și dl. Zamfi-
rescu, când se pronunță asupra colegilor
săi de muncă în ogorul literaturii, riscă de
obicei a le face nedreptate. O judecată
obiectivă, desinteresată, îi este aproape
cu neputință. Avându-și propriile sale principii
și milita totdeauna în jurul acestora și nu va
ceși, sau eventual nici nu va voi să vadă
lucrurile prin prisma estetică a colegilor
săi de alte principii. Și cu cât artistul e
mai preocupat de vederile sale proprii, cu
cât mai puțin va ști să se ridice la un
nivel științific al chestiunii abordate, cu
atât mai ușor va deraiia din calea adevă-
rului și se va perde în reflecțiuni adeseori
violente, cari nu pot găsi aprobarea oame-
nilor cu judecată nepărtinitoare.

Eată pentru-ce în fruntea știrilor
acestora am pus cuvintele dlui Maiorescu,
adresate odinioară poetului Vishuța, când
acesta într-o conferință dela Ateneu făcuse
o greșită interpretare a fondului poeziei
lui Eminescu. Cuvintele acestea de altfel s'ar
mai putea adresa multora dintre tinerii no-
stri scriitori de astăzi poeți și estetici, apar-
ținători unei anumite direcțiuni, cari își
fac o plăcere deosebită de a combate cu
extremă intoleranță pe toți câți nu adoptă
principiile în cari jură dinșii, ci vor să
ducă literatura română pe alte căi înainte.

Dar în definitiv fixitatea limbii noastre
literare fiind încă un ideal îndepărtat, re-
flexiunile în giurul ei nu pot fi inutile. Dis-
cuția e deschisă pentru ori-și cine. Exprim
numai un principiu stabilit, când zic, că
această discuție e mai mult de competența
filologilor și a criticilor estetici, iar artiștii
în primul rând sunt chemați să furnizeze
materialul trebuitor și nu să preconizeze
ei teorii. Teoriile odată însă ce sunt expri-
mate, fie și de artiști, trebuie supuse unei
aprecieri.

Înainte deci de-a insista asupra mo-
dului cum dl. Zamfirescu vorbește și gân-
dește despre câți-va colegi ai săi, fruntași
în literatura noastră contemporană, să mi
fie permis a mă interesa de vederile sale
în chestiunea limbii literare, în special a
limbei, în care trebuie scris romanul.

Limba să fie viue. — eată condițiunea
principală, pe care o cere dl. Zamfirescu,
iar drept condițiuni secundare: limba să
fie curată și elegantă. —

(Va urma.)

Il. Chendi.

Editor. Aurel Popovici Barcianu.
Red. respons. Ioan Russu Șirianu.

Novitățile noastre de toamnă și iarna

au sosit. Prin aceasta cu toată stima atragem asupra lor atențiunea onoratului public. Prăvălia noastră, veche de șasezeci de ani, permanent a fost condusă de principiul, de-a servi pe On. cumpărătorii totdeauna în chipul cel mai solid.

In bogat asortiment avem tot felul de materie pentru haine de dame și bune barchete de spălat; șifon, pânză și garnituri de masă, cari toate **se vând cu prețul strict de fabrică.** Covoare, perdele, plapome și în mare asortiment mai ales rufe pentru dame, precum: fi (câmeși pentru dame), pantaloni pentru dame, fuste de desupt și corsete de cele mai solide calități.

Cu această ocaziune aducem totodată și la cunoștința domnilor preoți, că pentru sezonul de toamnă ni-au sosit în admirabil asortiment **materii pentru reverenzi,** și e aproape fără părechie spriginul general și recunoștința mare, de care ne bucurăm din partea mușterilor noștri. Materiile noastre pentru reverenzi sunt de cea mai bună calitate și—o garantăm aceasta — de culoare trainică.

Asortimentul nostru asemenea cu mult e mai bogat decât ori-și unde, având în magazin materii și țesături fine și permanent de multe feluri care de care mai frumoase.

Pregătim deplin întregi rînduri de reverenzi.

Cerend valorosul sprigin al On. public, suntem

Cu toată stima:

H. ROSENBLÜH și SOȚUL
(ARAD, Piața-Libertății.)

George Iarcovici,

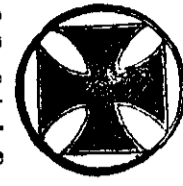
628 4-20

conducător de prăvălie.

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împiedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli și turturi de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mâni și picioare, reuma podagră, ischias, udulul în pat, influența, în somnia epilepsia circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșurirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele sfârșoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Inșurirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele sfârșoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrijuirărei că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă deosebi.

624 11-50

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
Colțul str. Kálmán.

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului” următoarele opuri:

	coroana	fleri
1.) „Geografia Comitatului Arad”, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățator; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu chărți geografice	—	—70
2.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	2 —
3.) „Judecătorii cu jurații” — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
4.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mil, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	2 —
5.) „Principiile politice”, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	4 —
6.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	2,50
7.) „Răsboiul pentru neatarnare” de George Coșbuc.	—	1,20
8.) „Vieritul” — de Petru Vancu,	—	1 —
9.) „Terofidramei” — de Dr. Iosif Blaga,	—	3,60
10.) „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu.	—	1,60
11.) „Pribeag” — de Ioan Iosif Sceopul,	—	1,50
12.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz	—	1,20
13.) „Ioan Botezătorul, tragedie în 5 acte și un preludiv tradusă de Il. Chendi și C. Sandu după Hermann Sudermann	—	2. —
14.) Henric Ibsen „Ziua Invierei” Epilog dramatic în 3 acte traducere de Il. Chendi și C. Sandu	—	1. —
15.) „Zece ani de mișcare” literară în Transilvania 1890—1900 de Ilariu Chendi	—	1. —
16.) „Maria Cunțan” poezii	—	1,50
17.) „Musa Someșană” Doine și cântece populare	—	—30
18.) „Călătoriile în Rusia” ale preotului bănățean Mihail Popovici, publicate de N. Iorga	—	—40
19.) „Vatra părăsită” de Ioan Slavici	—	1,50

La comande să se mai adauge de fiecare op 10 fleri spese postale.